

Przedmowa	3
Wstęp. Źródła i piśmiennictwo	7
Rozdział I. Geneza piechoty wybranieckiej	15
1. Organizacja obrony podług klucza wybranieckiego u obcych 15. — 2. Powoływanie żołnierza łanowego w Polsce 28. — 3. Zagadnienie obrony w czasie bezkrólewia 1573—1575 r. 40. — 4. Ustanowienie piechoty wybranieckiej przez Stefana Batorego 49. — 5. Przypisy 63.	
Rozdział II. Ogólne przepisy o powinności wojskowej wybrańców	66
1. Nazwa wybrańców i jej przekształcenia 66. — 2. Ramy konstytucji i pierwsze uniwersały o piechocie wybranieckiej 70. — 3. Sposób rekrutacji i przymioty dobrego piechura 75. — 4. Przywileje i obowiązki wybrańców 83. — 5. Przypisy 86.	
Rozdział III. Wybrańcy w służbie Rzeczypospolitej	88
1. Pod rozkazami wielkich hetmanów (1580—1620) 88. — 2. Wybrańcy litewscy 114. — 3. Próby podtrzymania instytucji wybranieckiej i wprowadzanie „łanowego“ w 1649 r. 120. — 4. Odnowienie instytucji, dalsza jej chwiejność i „przeformowanie“ w 1726 r. 132. — 5. Przypisy 144.	
Rozdział IV. Przyczyny zanikania i upadku piechoty wybranieckiej	147
1. Postępowanie starostów i dzierżawców królewskich 147. — 2. Wybrańcy w służbie miejscowej	

161. — 3. Stanowisko i „praktyki“ rotmistrzów wybranieckich 167. — 4. Gromada a wybrańcy 174. — 5. Sprawa zastępstwa wojennego 188. — 6. Przypisy 200.

Rozdział V. Wybraniectwa pod względem prawnym i gospodar- czym 204

1. Znaczenie przywileju 204. — 2. Uprawnienia gruntowe wybrańców 207. — 3. Wolności 217. a) Wolności lasowe i gruntowe 218. b) Uprawnienia wodne 221. c) Uprawnienia przemysłowe 222. — 4. Gospodarstwo wybrańca 223. — 5. Przypisy 229.

Zakończenie 231

Opinie pisarzy politycznych i historycznych o piechocie wybranieckiej, liczba wybrańców oraz znaczenie chłopów dla obrony państwa 231. — Przypisy 243.

Indeks osób 247